

Kompas

Augustus 2014

nummer 1

Colofon

Jaargang 6
Nummer 1
Augustus 2014

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevenden en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Mw. P.H. Herweijer, voorzitter
Mw. G.M. de Regt, eindredactie
Dhr. G.M.J. Eikelboom
Mw. J. de Jongh
Dhr. M. Kortleven
Mw. J. Molenaar
Mw. D.J. Qualm-Visser
Dhr. J.L. Vogelaar
Mw. N.L. van Wijngaarden-Kersten

Abonnementen

De abonnementsprijs voor particulieren is € 15 per jaar. Leidinggevenden van aangesloten verenigingen ontvangen *Kompas* gratis. De ledenboekjes zijn bij de contributie van de vereniging inbegrepen.

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
W: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Dit seizoen is het thema van *Kompas*: 'De Tien Geboden'. In het seizoen 2014-2015 wordt het eerste tot en met het vijfde gebod behandeld, in het volgende seizoen de tweede helft van de Tien Geboden.

De meeste kinderen kennen ze waarschijnlijk uit hun hoofd. Toch zeggen de geboden meer dan ze op het eerste gezicht lijken te zeggen. Ze gaan niet alleen over onze daden, maar ook over onze woorden, gebaren en gedachten. Daarom willen we elk gebod apart behandelen naar aanleiding van een geschiedenis uit de Bijbel.

We beginnen met de Wetgeving op de berg Sinai. Er is voor gekozen om dit vanuit het gezichtspunt van een kind te vertellen, om het dichtbij te brengen. Wat zal het indrukwekkend zijn geweest: de heiligheid van God, de rokende berg, het spreken van God in de donder. Al wordt de wet nu door gewone mensen voorgelezen, de inhoud is niet veranderd. De Heere geeft Zijn wet opdat we Hem zullen dienen. Ook tot ons klinkt het elke zondag: Ik ben de HEERE, uw God. Wat een wonder als je daar met je hart 'amen' op mag zeggen.

De tweede schets gaat over het eerste gebod, met een verhaal over Elia op de Karmel.

De Tien Geboden zijn concreet en geven genoeg stof om over na te denken en te praten.

Gertrude de Regt

Introductie jaarthema

Dit jaar en het volgende jaar heeft Kompas als thema 'De Tien Geboden'. Op deze pagina vind je enkele manieren waarop je het thema kunt introduceren bij de kinderen. Je kunt deze opdrachten voor de vertelling doen, maar ook nadat je de vertelling hebt gedaan.

1. Foto opdracht

Nodig: fotokaartjes (zie bijlage). Print ze meerdere keren zodat er voor elk kind één is.

Vertel dat de vertellingen dit jaar gaan over de Tien Geboden. Laat de kinderen nu een fotokaartje pakken. Geef ze de opdracht om een kaartje te pakken dat volgens hen het beste bij de Tien Geboden past. Laat enkele kinderen vertellen waarom ze dit kaartje hebben gekozen. Hoe zien ze de Wet van God? Er zijn positieve en negatieve kaartjes. De Wet van God verbiedt dingen die niet goed zijn, maar gebiedt ook dingen die juist wel goed zijn.

Praat vervolgens samen over de bedoeling van de Wet.

- Waarom heeft God die gegeven?
- Zijn de Tien Geboden voor iedereen, of alleen voor Gods kinderen?
- Wat is volgens de Heere Jezus de samenvatting van de Wet? (God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf).
- Kun je zonder liefde de Wet houden?
- Wie kon de Wet wel houden en waarom was dat nodig?

2. Kort gesprekje

Je kunt ook zonder foto opdracht een gesprekje houden over de Tien Geboden, bijvoorbeeld aan de hand van de vragen hierboven.

3. De Wet als spiegel

Neem een spiegel mee. Of begin dit gesprekje gewoon met de onderstaande introductie.

Iedereen staat minimaal wel één keer per dag voor de spiegel. Anders ga je de deur niet uit. Een spiegel laat zien hoe je eruit ziet, tot in de kleinste dingen. Soms vind je dat niet leuk omdat je ziet dat je haar niet goed zit, of dat je een pukkel hebt. Maar een spiegel geeft altijd een eerlijk beeld. De Tien Geboden zijn ook een spiegel.

- Wie weet waarom?
- Wat zie je als je in deze spiegel kijkt?
- Ben je tevreden met jezelf als je in de spiegel van de Wet kijkt?
- God heeft een bedoeling met de spiegel van de Wet. Wat wil Hij?

Bespreek dat wij niet graag in de spiegel van de Wet kijken. Want wat we daar zien, is niet zo mooi. Als de Heere met Zijn Geest in je hart werkt, laat Hij je eerlijk in de spiegel kijken. Dan zie je dat je tegen alle geboden van God hebt gezondigd. Maar de Heilige Geest laat je ook zien waar je met je zonden heen moet: naar de Heere Jezus. Hij kan je zonden vergeven omdat Hij de Wet wel kon houden en omdat Hij de straf voor de zonden van Zijn kinderen droeg. Als je een kind van God bent, zie je in de spiegel nog steeds een zondaar. Maar het wonder is, dat God dan je zonden niet meer aanziet. Het is voor Hem alsof je geen zonden meer hebt.

Lezen

Exodus 19: 1-11

Kerntekst

Ik ben de Heere, uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb (Exodus 20: 2).

Zingen

Psalm 18: 2 en 5

Psalm 19: 4 en 6

Psalm 68: 4

Psalm 81: 9-11

Psalm 97: 1 en 4

Psalm 103: 9

Psalm 105: 5 en 6

Psalm 119 (alle verzen mogelijk)

Psalm 135: 2 en 3

Tien Geboden des

Heeren : 1 en 2

Wetgeving op Sinai

Toelichting op de vertelschets

Deze vertelschets is geschreven vanuit het perspectief van een jongetje van een jaar of acht. In de schets zijn Bijbelse feiten uit Exodus 19 en 20 en uit Deuteronomium 5 verwerkt. Het thema van deze schets is 'de wetgeving op de berg Sinai'.

De verhaalvorm leent zich niet echt voor een expliciete toepassing. Daarom is gekozen voor impliciete toepassingen in het verhaal en een korte toepassing aan het eind.

Vertelschets

“Goed die paal vasthouden, Itamar... Ja... zo!” Met een flinke klap slaat de hamer de paal verder de grond in. En nog een klap en nog een. “Zo, die staat... we gaan de volgende pakken...”

Samen sjouwen Itamar en zijn vader Elam een nieuwe paal. Ze zetten hem in een gat naast de vorige en slaan hem vast. Verderop zijn nog meer mannen bezig met gaten graven en palen slaan.

“Vader, waarom moeten al die palen in de grond?” Vader stopt even. Hij kijkt naar Itamar en dan naar de berg.

“Zie je die berg, Itamar? Dat is de berg Sinai. De Heere heeft tegen onze leider Mozes gezegd dat Hij overmorgen tot ons komt. Dan is het de vijftigste dag nadat we het Pascha vierden en nadat we uit Egypte zijn getrokken. Dan gaat de Heere tegen ons spreken.”

“Maar waarom moeten dan al die palen om de berg geslagen worden? Dan kunnen we helemaal niet meer naar boven klimmen!”

“Dat mag ook niet, Itamar. De Heere heeft tegen Mozes gezegd dat wij niet op de berg mogen klimmen omdat de Heere op die berg tot ons komt. Hij is zo heilig en zo machtig dat wij niet op die berg mogen komen. Iedereen die dat toch doet, zal gedood worden. “

“Ook de kinderen en de dieren?” vraagt Itamar.

“Ja, die ook. Maar omdat kleine kinderen dat nog niet zo goed weten en de dieren ook niet, heeft de Heere gezegd dat we een schutting van palen om de berg moeten zetten. Dan kan niemand per ongeluk op de berg komen.” Vader zwijgt even. Itamar kijkt vol ontzag naar de berg. Hoe zou de Heere eruit zien, denkt hij.

Vader raadt zijn gedachten. “Wij kunnen de Heere niet zien, Itamar. Hij is geen mens zoals wij. Hij is God en wij kunnen Hem niet zien. Hij komt tot ons in een wolk.”

Als alle palen in de grond zijn geslagen, rusten Itamar en vader Elam even uit. Ze kijken naar de tenten. Het is druk. Overal lopen vrouwen heen en weer. Ze dragen kruiken. Itamar ziet zijn moeder lopen. Ze giet water in een schaal. Ze is bezig met de was. Zijn zusje Mirjam zit te spelen. Ze giet steeds een beetje water in het zand en dan wacht ze tot het is weggezakt in de bodem.

“Weet je waarom vandaag iedereen zijn kleren wast, Itamar?” Itamar weet het niet. “Dat heeft de Heere ook gezegd. Hij wil dat we alles schoonmaken. Onze kleren zijn stoffig en vuil. We hebben nu al bijna vijftig dagen gelopen vanaf Egypte. Zo vuil als onze kleren zijn, zo vuil zijn wij door de zonde. Wij kunnen de Heere, die heilig is, niet zomaar ontmoeten. Bij Hem is alles rein en zonder zonde. Daarom moeten wij onze kleren wassen.

De volgende dag speelt Itamar niet. Hij helpt ook zijn vader niet. Hij wacht op... morgen. Hij voelt zich een beetje vreemd. Aan de ene kant ziet hij heel erg uit naar morgen. Dan zal de Heere komen op de berg Sinai. Hij kan zich niet voorstellen hoe dat zal zijn. Aan de andere kant is hij een beetje bang.

Hij kijkt nog eens naar de schutting. Hij moet maar niet te dicht bij die palen komen. Als je de berg aanraakt, sterf je! Itamar heeft al veel over de Heere gehoord, maar Hij heeft Hem nog nooit gezien en ook niet horen spreken. Vader zegt dat je Hem niet kan zien. Maar vader heeft ook gezegd dat je wel kunt merken dat Hij er is.

Itamar weet nog hoe bang hij was toen ze net uit Egypte waren gevlucht. Eerst was het heel spannend! Midden in de nacht, toen het helemaal donker was, moesten ze vertrekken. Maar toen ze bij de Rode Zee kwamen, konden ze niet verder. En achter hen kwamen de soldaten van Farao om hen gevangen te nemen. Wat was hij toen bang. Vader was ook bang, dat voelde hij, maar vader zei ook iets waar Itamar rustig van werd: "De Heere heeft ons hier gebracht. Hij zal ons ook verder brengen. Hij heeft ons een eigen land beloofd."

Wat was hij opgetogen toen er opeens een pad door de zee kwam. Ze konden zomaar tussen twee muren van water doorlopen. Wat voelde hij zich opgelucht toen ze aan de overkant waren. Toen hij omkeek, zag hij dat de muren van water instortten, bovenop Farao en zijn soldaten. Ze verdronken allemaal.

"Mozes heeft ons gered," hoorde Itamar iemand zeggen.

"De Heere heeft ons gered, Itamar," zei zijn vader, "Hij zal ons in het beloofde land terugbrengen, waar onze vaders Abraham, Izak en Jakob hebben gewoond."

Het is nog vroeg in ochtend als Itamar opeens wakker schrikt. Wat was dat? Een harde klap. Het onweert! Het tentdoek licht op van de bliksemflitsen.

"Kom Itamar," zegt zijn vader. "Het is zover, vandaag is de vijftigste dag nadat we uit Egypte zijn getrokken. Vandaag zal de Heere op de berg Sinai komen. We gaan naar de berg. Blijf bij ons en zorg dat je niet te dicht bij de berg komt!"

Als Itamar zijn hoofd uit de tent steekt en naar de berg kijkt, schrikt hij! Er hangt een dikke, donkere wolk om de berg. Je kunt de berg bijna niet zien, zo dik is de wolk! Uit de wolk schieten bliksemschichten naar beneden en de donder rolt door de woestijn. Plotseling klinkt er een hard geluid! Het geluid van een bazuin. Het is net of iemand heel hard op een trompet blaast. De mensen kijken bang. Niemand zegt iets. De kinderen gaan dicht bij hun vader en moeder lopen. Daar staat Mozes, hun leider. Hij wenkt het volk. Langzaam lopen de mensen achter hem aan naar de berg toe. De hele berg schudt en trilt!

En dan... dan komt de Heere Zelf op de top van de berg. De hele berg rookt. Er komt zoveel rook uit dat het wel lijkt of de berg in brand staat!

Het geluid van de bazuin klinkt steeds harder. Je hoort het boven de donderslagen uit!

Mozes roept de Heere aan. En dan klinkt opeens een stem. De stem klinkt als de donder, maar zachter dan de eerdere donderslagen. Het is de Heere die Mozes antwoordt. De Heere zegt dat Mozes op de berg moet klimmen.

Mozes klimt naar boven. De mensen zien hem verdwijnen in die dikke wolk. Ze wachten.

"Mozes," zegt de Heere. Ga naar beneden en zeg nog een keer tegen het volk dat ze niet op de berg mogen klimmen, om Mij te zien. Als ze het toch doen, dan zullen ze gedood worden.

En zeg tegen de priesters dat zij ook niet op de berg mogen komen."

"Maar Heere," zegt Mozes, "het volk kan toch helemaal niet op de berg komen. U heeft toch gezegd dat we er palen omheen moesten zetten." Mozes denkt dat het volk wel genoeg gewaarschuwd is. Maar de Heere kent het zondige en ongehoorzame hart van de mensen. Hij zegt: "Mozes, ga naar beneden en waarschuw het volk en de priesters nog een keer: niemand mag op de berg klimmen. Als je dat gezegd hebt, moet je samen met Aäron weer naar boven komen."

Mozes doet precies wat de Heere gezegd heeft. Hij waarschuwt het volk en daarna klimt hij weer naar boven met Aäron.

Plotseling wordt het helemaal stil. Het onweert stopt. De bazuin zwijgt. En dan klinkt daar een machtige, heldere stem. Een goddelijke stem. En die stem zegt:

Ik ben de Heere uw God, die u uit Egypteland uit het diensthuis uitgeleid heb.

Het volk zwijgt, vol ontzag. Niemand heeft ooit de stem van God gehoord.

Itamar luistert. Hij ziet God niet in de wolk. Maar hij hoort Hem. Zijn hart beeft. God spreekt tot hem en tot zijn vader en moeder en tot al die mensen.

Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

Itamar ziet zijn vaders gezicht. Hij luistert vol eerbied.

Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken van hetgeen dat boven in de hemel is, noch van hetgeen dat onder op de aarde is, noch van hetgeen dat in de wateren onder de aarde is.

Itamar kijkt naar zijn moeder. Ze luistert, met haar ogen dicht.

Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de Heere uw God, ben een ijverig God, die de misdaad der vadersen, bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen die Mij haten.

Itamar begrijpt niet alles wat hij hoort.

En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden.

Dan wordt Itamars hart rustig. Zijn hart wordt warm. Wat een mooi woord: barmhartigheid. Dat zegt zijn moeder ook wel eens: De Heere is rechtvaardig en barmhartig. Ze heeft het wel eens uitgelegd: 'barmhartig' betekent dat Gods hart brandt van liefde. Hij weet dat zijn vader en moeder de Heere liefhebben. Ze spreken altijd zo vol vertrouwen over Hem.

Hij kijkt weer naar zijn vader. Zijn vader merkt het en glimlacht heel even naar hem. Hij geeft Itamar een klein knikje, dan draait hij zich weer naar de berg en luistert naar de Woorden van God.

Tien belangrijke dingen noemt die machtige stem. Tien Geboden.

Als de stem van God is uitgesproken, begint het weer te onweren en de bazuin klinkt weer.

De mensen doen een stap achteruit. Mozes is weer naar beneden gekomen. Het volk zegt tot Mozes: "Mozes, u moet voor ons spreken met de Heere. Wij zijn bang dat we zullen sterven als de Heere Zelf met ons spreekt. Doe jij het maar Mozes, dan zullen wij u gehoorzamen."

De mensen zijn bang omdat ze zondig zijn. Ze voelen dat ze met hun zondige hart niet voor de Heere kunnen bestaan. Daarom denken ze dat ze zullen sterven als de Heere tot hen spreekt.

Mozes zegt: "Wees niet bang. God is gekomen om jullie te beproeven. Hij wil nagaan of jullie Hem echt zullen gehoorzamen en Hij wil ook dat jullie Hem dienen en Hem liefhebben en dat jullie niet zondigen."

Dan gaat Mozes weer naar de donkere wolk op de berg. De Heere vindt het goed, wat het volk vraagt. Hij zal voortaan tegen Mozes alleen spreken en Mozes zal dan tegen het volk zeggen, wat de Heere gesproken heeft.

De Heere zegt tegen Mozes: "Ik wil dat het volk Mij dient en vreest en dat ze Mijn geboden zullen onderhouden. Als ze dat doen, zal het goed met hen gaan, want Ik zal voor hen en voor hun kinderen zorgen, heel hun leven."

De Heere zegt nog veel meer tegen Mozes. Hij legt alle wetten uit, zodat Mozes precies aan het volk kan vertellen waaraan ze zich moeten houden.

Als Mozes weer onderaan de berg komt, vertelt hij alles aan het volk, wat de Heere tegen hem gezegd heeft. Alle mensen antwoorden: "Al deze woorden, die de Heere gesproken heeft, zullen wij doen."

Later blijkt dat het volk die woorden niet doet. Ze houden zich niet aan Gods geboden. Ze kunnen niet aan die Wet voldoen omdat ze zondig zijn. Wij kunnen ook niet voldoen aan Gods Wet. Steeds weer overtreden we Zijn geboden.

Wat moeten we dan doen? Wij moeten bidden in de Naam van de Heere Jezus. Alleen door Hem kunnen we tot de Heilige God komen.

Het is bijna 1500 jaar later. In Jeruzalem is het feest. Pinksterfeest. Het is de vijftigste dag na het Pascha. Met Pascha werd een lam geslacht en alle mensen dachten terug aan vroeger, toen het volk

Israël uit Egypteland werd geleid. Het was dit keer een heel bijzonder Pascha. Het was het Pascha waarop de Heere Jezus het Heilig Avondmaal instelde, met Zijn discipelen. Op dit bijzondere Pascha werden niet alleen lammeren geslacht, maar ook Het Lam Gods, De Heere Jezus Christus. Hij was de eerste en enige die Gods Tien Geboden allemaal had onderhouden. Hij stierf, onschuldig, aan het kruis. Hij stierf voor zondaren, die geen van Zijn geboden hebben gehouden.

Op de vijftigste dag na het Pascha is het Pinksterfeest. Lang geleden daalde God neer op de berg Sinaï. Hij gaf de Tien Geboden op de vijftigste dag na de uittocht uit Egypte. Nu daalt God de Heilige Geest neer, in Jeruzalem. Hij verschijnt nu niet op een rokende berg, maar in tongen als van vuur, in het geluid als van een storm en Zijn discipelen mogen de grote daden van de Heere vertellen in allerlei talen.

Wat is de Heere machtig en heilig. Wat is de Heere genadig. Hij laat verkondigen, al zolang de wereld bestaat, dat Hij wil dat wij, mensen, Hem dienen en liefhebben.

De Heere is een Eeuwige God. Hij was er in de tijd van Mozes. Hij was er met het Pinksterfeest in Jeruzalem. Hij was er ook toen jij gedoopt werd. Toen al zei Hij tegen jou: "Ik ben de Heere, jouw God. Ik heb recht op jouw leven. Ik wil dat je Mijn geboden houdt. Ik wil dat je Mij dient en liefhebt." Kun je Zijn geboden niet houden? Ben je ongehoorzaam? Christus heeft alles volbracht. Hij was gehoorzaam tot in de dood. Hij wil jou ook zalig maken. Bid Hem om vergeving! De Heere was er, Hij is er nog en Hij zal er altijd zijn. Hij laat jou weten: Bekeer je tot Mij, word behouden.

Laat dan je gebed zijn:

Heere, U bent de Eeuwige, Almachtige, Barmhartige en Rechtvaardige God. U hebt mij gemaakt. U wilt dat ik Uw geboden houd, maar ik kan het niet. Wilt U Uw Heilige Geest zenden in mijn hart en wilt U mijn zonden om Jezus' wil vergeven? Amen.

Aantekeningen bij de tekst

Exodus 19

- Vers 1: *ten zelfden dage*: de reisduur van Rafidim naar Sinaï is een dag. Op dezelfde dag komen ze aan, 47 dagen na de uittocht.
van de dingen die men hoopt: men hoopt (gelooft) dat de beloften van God in vervulling gaan.
- Vers 5: *Mijn verbond houden*: Mijn geboden gehoorzamen.
zo zult gij Mijn eigendom zijn uit alle volken: hoewel alle volken het eigendom van God zijn en niet één volk zich gunstig onderscheidt van de andere volken, heeft de Heere Israël genadig tot Zijn bijzonder volk uitverkoren, opdat Zijn genade in hen het meeste zou schitteren.
- Vers 8: *Al wat de Heere gesproken heeft, zullen wij doen*: spontaan verzekeren allen God te gehoorzamen. Op dat moment zullen ze dat gemeend hebben, maar later blijkt uit hun daden dat ze geen woord houden.
- Vers 9: *opdat het volk hore, als Ik met hen spreek*: zodat nooit iemand er meer aan kan twijfelen dat God de enige Wetgever is en Mozes Zijn dienaar, door wie ons Gods Wet is gegeven.
- Vers 12: *En bepaal hen rondom*: houd hen binnen zekere grenzen. Alle nieuwsgierigheid en overmoed moeten ingetoemd worden.
- Het Hebreeuwse woord *Hiegbaltha* is door de Statenvertalers vertaald met *bepaal*. Letterlijk betekent het: *stel grenzen vast*.
 - Matthew Henry legt dit uit als: een scheidslijn of een soort gracht.
 - Dächsel legt dit uit als: een omtuining van hout of steen.
 - In kanttekening 22 bij dit vers staat: paal
- Het wordt dus niet helemaal duidelijk hoe die grens werd aangegeven. In deze vertelschets is gekozen om te spreken over een schutting van houten palen.
- Vers 16: *het geluid van een zeer sterke bazuin*: er wordt niet door een mens op de bazuin geblazen, maar God wekt dit geluid op.

Vers 20: *Ik ben de Heere, uw God: de algemene inleiding op de Wet, bedoeld om tot dankbare gehoorzaamheid te bewegen.*

Achtergrondinformatie

Heilig

Het volk wordt heilig genoemd door God. Niet omdat ze zo heilig zijn, maar omdat God hen genadig heeft afgezonderd van alle volken, met het doel dat ze heilig zullen leven. In dezelfde zin worden alle leden van de gemeente van Christus in de aanhef van de Nieuwtestamentische brieven heilig genoemd.

Heiliging

De Heere beveelt het volk zich te heiligen. Zij moeten zich op de ontvangst van Zijn Wet voorbereiden door zich te reinigen van vleselijke en geestelijke onreinheid. Het wassen van hun kleding is daarvan een uiting.

Hoewel deze uiterlijke vorm voor de christen niet meer geldt, blijft de waarheid van het gebod van kracht. De reden dat het horen en lezen van Gods Woord bij velen geen nut doet, is dat ze zich er niet op voorbereiden in genoemde zin. God geeft het heilige niet aan de honden en werpt geen paarlen voor de zwijnen. Niemand behaagt God, tenzij hij gewassen is in het bloed van het Lam en zich beijvert om zich te reinigen door de Geest van Christus.

Kennis van de Wet

De Wet is bij de schepping elk mens ingeschapen. Ook na de zondeval heeft ieder mens een besef van de Wet van God gehouden. Dat is de reden dat we ook bij heidenvolken goede wetten kunnen aantreffen, die overeenstemmen met de Wet van God, hoewel deze Wet pas 2500 jaar na de schepping opnieuw wordt gegeven.

Onderhouding van de Wet

God is de Schepper, Onderhouder en Wetgever van alle mensen. Elk mens is verplicht Gods Wet te houden. In het bijzonder geldt dat van Zijn volk Israël, dat Hij uit het diensthuis verlost heeft. Een christen is God zoveel te meer dankbaarheid verschuldigd, omdat de Heere hem door Zijn Zoon verlost heeft uit het diensthuis van de zonde en de macht van de boze, opdat Christus over hem zal heersen en hij Hem in liefde zal dienen in het houden van Zijn geboden.

Eis van de Wet

De eis door God uitgesproken dat het volk Hem zal vrezen, veronderstelt geen vrije wil. Voortdurend komen we deze eisen tegen in Gods Woord, dat de mens de Heere zal dienen, opdat het hem wel zal gaan. Maar het ligt geheel en al aan de mens zelf als het hem niet wel gaat en hij ongelukkig wordt, omdat de mens altijd uit zichzelf de nodiging van God versmaadt en de hem aangeboden genade verwerpt.

Overtuiging van zonde door de Wet

In de Dordtse leerregels H 3-4, artikel 5 staat: *Gelijk het met het licht der natuur toegaat, zo gaat het ook in dezen toe met de wet der Tien Geboden, van God door Mozes den Joden in het bijzonder gegeven. Want nademaal deze de grootheid der zonde wel ontdekt en den mens meer en meer van zijn schuld overtuigt, doch het herstellingsmiddel daartegen niet aanwijst, noch enige krachten toebrengt om uit deze ellendigheid te kunnen geraken, en omdat zij alzo, door het vlees krachteloos geworden zijnde, den overtreders onder den vloek blijven laat, zo kan de mens daardoor de zaligmakende genade niet verkrijgen.*

Geestelijke betekenis van de Wet

Naast de letterlijke betekenis heeft de Wet ook een geestelijke betekenis. De Wet eist niet alleen uiterlijke, maar vooral innerlijke gehoorzaamheid van het hart. De Wet is geestelijk.

HC vraag en antwoord 4:

Wat eist de Wet Gods van ons? Dat leert ons Christus in een hoofdsom, Mat. 22:37-40: 'Gij zult liefhebben de Heere, uw God, met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand en met geheel uw kracht. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.'

Antwoorden bij werkboekje -10

Weet je het nog?

In de gele kolom lees je: TIEN GEBODEN.

1. In de woestijn woonden de Israëlieten in....
tenten
2. De Heere zou verschijnen op de berg...
Sinaï
3. Het volk Israël was weggetrokken uit het land...
Egypte
4. De Israëlieten moeten hun kleren...
wassen
5. De Israëlieten mogen niet op de berg klimmen, omdat de Heere is.
heilig
6. De Heere verscheen op dedag na de uittocht.
vijftigste
7. In de wet staat: 'En doeaan duizenden dergenen die Mij liefhebben...'
barmhartigheid
8. De leider van het volk is...?
Mozes
9. Als de Heere tot Mozes spreekt, klinkt Zijn stem als de...
donder
10. Op de berg gaf de Heere aan het volk de...
wet
11. Als de Heere op de berg neerdaalt, klinkt het geluid van een ...
bazuin

Om over te praten

1. Waarmee moest het volk zijn kleren wassen?
Met water
2. Waarom moest het volk Israël zijn kleren wassen, denk je?
Het volk was zondig en kon voor de Heere niet bestaan, omdat Hij heilig is. Het wassen van hun kleren wijst op de noodzaak van de afwassing van de zonden (vergelijk met de Heilige Doop).
3. Kunnen wij ons houden aan de Tien Geboden?
Nee
4. Waarom vraagt de Heere dan van ons dat we ons aan de Tien Geboden houden?
Hij heeft ons goed geschapen. Door de zondeval kunnen we Zijn geboden niet meer houden. De Heere wil dat we onze zondige aard steeds meer leren kennen en dat we aan Hem vragen om vergeving van die zonden door de Heere Jezus. Dan zal Hij Zijn Heilige Geest zenden en ons hart vernieuwen. De Heere heeft ook recht op ons leven. Hij zegt: Ik ben de Heere, uw God, dus ook jouw God. Ik wil dat je Mij dient en daarom geef ik je Mijn geboden.
5. Lees Mattheüs 22: 37-39. Hier staat de samenvatting van de wet. Vertel in je eigen woorden wat hier staat.
Hier zullen verschillende antwoorden komen. Bespreek wat de essentie is van het houden van de wet: Liefde.

Woordzoeker

Als je alle achttien woorden hebt weggestreept, kun je met de overgebleven woorden een zin vormen:
Ik ben de Heere uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb. Dien Mij!

Antwoorden bij werkboekje +10

Weet je het nog?

In de gele kolom lees je: TIEN GEBODEN

1. Het vertrek van het volk Israël uit Egypte noemen we de ...
uittocht
2. De Heere verscheen op dedag na het Pascha.
vijftigste
3. Die dag noemen we...
Pinksteren
4. De Israëlieten moeten hun kleren...
wassen
5. De Israëlieten mogen niet op de berg klimmen, omdat de Heere is.
heilig
6. De Heere verschijnt in een ... wolk.
dikke
7. In de wet staat: 'En doeaan duizenden dergenen die Mij liefhebben...'
barmhartigheid
8. Alleen mag met Mozes mee de berg op.
Aäron
9. Als de Heere tot Mozes spreekt, klinkt Zijn stem als de...
donder
10. Op de berg gaf de Heere aan het volk de...
Tien Geboden
11. Als de Heere op de berg neerdaalt, klinkt het geluid van een ...
bazuin

Om over te praten

1. **Waarom moest het volk zijn kleren wassen, denk je?**
Het volk was zondig en kon voor de Heere niet bestaan, omdat Hij heilig is. Het wassen van hun kleren wijst op de noodzaak van de afwassing van de zonden (vergelijk met de Heilige Doop).
2. **Waarom worden kinderen gedoopt?**
De Heere laat daarmee zien dat onze zondigheid gewassen moet worden in het bloed van de Heere Jezus. Hij zegt ook toe dat Hij ons al onze zonden wil vergeven om Jezus' wil.
3. **Welke overeenkomst zie je tussen de antwoorden van vraag 1 en 2?**
In beide gevallen wijst het water op het bloed van de Heere Jezus dat nodig is om de zonden af te wassen.
4. **Waarom vraagt de Heere van ons dat we ons aan de Tien Geboden houden, als we dat toch niet kunnen, omdat we zondig zijn? (Kijk voor je antwoord in HC 115.)**
Hij heeft ons goed geschapen. Door de zondeval kunnen we Zijn geboden niet meer houden. De Heere wil dat we onze zondige aard steeds meer leren kennen en dat we aan Hem vragen om vergeving van die zonden door de Heere Jezus. Dan zal Hij Zijn Heilige Geest zenden en ons hart vernieuwen. Zie ook de antwoorden bij vraag 1 en 2.
5. **Lees Mattheüs 22: 37-39. Hier staat de samenvatting van de wet. Vertel in je eigen woorden wat hier staat.**
Hier zullen verschillende antwoorden komen. Bespreek wat de essentie is van het houden van de wet: Liefde.
6. **Kunnen mensen, die geloven dat de Heere Jezus hun zonden heeft vergeven, de Tien Geboden wel houden?**
Nee, want ook zij blijven zondig en gebrekkig. Zij willen wel graag Gods geboden houden, maar zij kunnen het niet. Toch zullen zij wel proberen om God zoveel mogelijk te gehoorzamen. De zonden die ze nog doen, doen hen verdriet. Ze gaan ermee tot de Heere Jezus om van Hem

vergeving te ontvangen. Als mensen zo tot Hem komen, zal de Heere laten zien hoe groot Zijn barmhartigheid en Zijn genade is.

Woordzoeker

Als je alle 27 woorden hebt weggestreept, kun je met de overgebleven woorden een zin vormen:
God sprak al deze woorden: Ik ben de Heere uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb. Onderhoud Mijn geboden, opdat uw dagen verlengd worden in uw land.

Lezen

1 Koningen 18: 1-16

Kerntekst

Toen naderde Elia tot het ganse volk en zeide: Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Zo de Heere God is, volgt Hem na, en zo het Baäl is, volgt hem na. Maar het volk antwoordde hem niet één woord (1 Koningen 18: 21).

Zingen

Psalm 14: 1, 4, 5 en 6

Psalm 96: 3

Psalm 97: 1, 4 en 5

Psalm 106: 4

Psalm 121: 2

Tien Geboden des

Heeren : 2 en 3

Het eerste gebod Elia op de Karmel

Thema: het eerste gebod

In deze vertelling staat het eerste gebod, 'Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben' centraal. Dit komt tot uitdrukking in het volk Israël dat de Baäl dient en dus andere goden dient. Heel duidelijk komt in deze vertelling naar voren dat er maar één God is: 'De Heere is God!' en dat afgoden niet kunnen helpen.

Introductie

Het thema van dit jaar is 'De Tien Geboden'. De vorige keer hebben jullie gehoord hoe de Heere op de berg Sinaï de Tien Geboden aan Mozes heeft gegeven. Mozes heeft de Tien Geboden aan het volk Israël bekend gemaakt. Vandaag gaat het over het eerste gebod: 'Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben'. Als je goed luistert, weet jij straks waarom het over het eerste gebod gaat in deze vertelling.

Vertelschets

Speurend kijkt Obadja om zich heen. Overal ziet hij hetzelfde: rode, droge akkers en kale wijngaarden. De meeste beken en riviertjes staan droog. Nergens is er nog een groen grassprietje of blaadje te zien. En daar is hij nu juist naar op zoek. Koning Achab had gezegd: "Obadja, het kan niet langer zo. Laten we gras zoeken voor mijn paarden en muilezels. Anders zullen ze dood gaan van de honger. Laat mij het ene gedeelte van het land afzoeken en zoekt u het andere gedeelte af."

Obadja denkt terug. Drie en een half jaar geleden waren de akkers nog groen en hingen de wijngaarden vol met grote trossen sappige druiven. Maar toen kwam de profeet Elia bij Achab, met een boodschap van de Heere. "Er zal geen dauw meer zijn en het zal niet meer regenen, tenzij dat Ik het zeg." En zo was het gebeurd.

In de verte ziet Obadja een man lopen. Als hij wat dichterbij is gekomen, schrikt hij. Wacht eens, ziet hij dat goed? Dat lijkt Elia wel! Ja, hij is het! Als Obadja vlakbij is, laat hij zich van zijn paard glijden en valt voor Elia neer, als teken van eerbied. "Heer, bent u Elia?" "Ja, dat ben ik," antwoordt Elia. "Ga naar de koning en zeg hem dat ik hem spreken wil." Maar dat durft Obadja niet. Stel je voor dat Elia er niet meer is als hij terugkomt. Dan denkt de koning dat hij hem bedriegt en zal hij hem doden. Obadja antwoordt: "Als u weg bent voordat ik terugkom, zal de koning mij doodslaan. Ik vrees echter de Heere al vanaf dat ik een jongen was. Hebt u niet gehoord dat ik honderd profeten verstopt heb in twee spelonken? En dat ik hen elke dag met brood en water onderhouden heb? Wie moet er voor de profeten zorgen als Achab mij doodt?" Obadja diende de Heere al toen hij nog een jongen was. Zijn naam betekent 'dienstknecht van de Heere'. Dien jij de Heere? Als je Hem niet dient, moet je Hem nu gaan zoeken. Want juist als je jong bent is het de beste tijd daarvoor!

Elia antwoordt: "Zo waarachtig als de HEERE der heirscharen leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, ik zal voorzeker mij heden aan hem vertonen. Ga de koning halen, Obadja! Ik zal met Achab praten en u hoeft niet bang te zijn dat ik weg zal gaan." Dan protesteert Obadja niet langer en gaat onmiddellijk op zoek naar koning Achab.

“Majesteit, ik heb een boodschap voor u.” Daar is Obadja, de hofmeester! Zou hij gras en water gevonden hebben? “Ik heb Elia ontmoet,” zegt Obadja, “hij wil u spreken.” Het gezicht van koning Achab betreft. Hoe kan dat nou? Elia was toch nergens te vinden? “Waar is die man?” vraagt hij boos. “Ik zal u bij hem brengen, koning.” Onmiddellijk keert Achab zijn paard en volgt Obadja. Eindelijk heeft hij de kans om af te rekenen met die onruststoker!

“Zijt gij die beroerder Israëls? Ben jij het weer, ongeluksbrenger!” snauwt koning Achab. Fel kijkt hij Elia aan. “Ik heb geen ongeluk over Israël gebracht,” antwoordt Elia rustig, “dat hebt u zelf gedaan, omdat u de Heere ongehoorzaam bent en de Baäl dient.”

Dat is de echte reden waarom het nu al drie en een half jaar niet geregend heeft en er honger is in het land. Achab en het volk Israël dienen de Baäl, een afgod. Terwijl de Heere heeft gezegd: *Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben*. Dit is het eerste gebod dat de Heere op de twee stenen tafelen had laten schrijven. En wat doen de Israëlieten en de koning? Ze dienen een andere god, een zelfgemaakte god! Verschrikkelijk is het. Zij luisteren niet naar de Heere, de heilige God die in de hemel woont. Hoe durven ze! Zo ongehoorzaam ben jij toch niet? O nee? Zijn er geen dingen die je belangrijker vindt dan de Heere? Misschien vind je het belangrijker om veel vrienden te hebben. En waar denk je veel aan? Aan je computerspel, aan mensen die je ergens om bewondert, aan iets dat je heel graag wilt hebben? Alles wat je belangrijker vindt dan de Heere, is een afgod! Hij hoort op de eerste plaats te staan. Daar heeft Hij recht op, want Hij heeft je geschapen! Hij zorgt voor jou. Hij zegt: *Mijn zoon, mijn dochter, geef Mij je hart!* Wat staat er bij jou op de eerste plaats?

Achab wil Elia toeschreeuwen dat het allemaal Elia's schuld is, maar Elia praat al verder. “Koning, laat boodschappers door het hele land gaan en verzamel heel Israël op de berg Karmel. Laat daar ook alle profeten van Baäl en Astarte komen.” Koning Achab zegt niets meer. Hij haat Elia, die daar zo rustig staat. Maar eigenlijk is hij ook een beetje bang voor hem. Elia straalt iets uit waar hij ontzag voor heeft. Hij zal doen wat Elia bevolen heeft. Waarom ook niet. Misschien gaat het dan wel weer regenen, want de droogte heeft al veel te lang geduurd.

Op de berg Karmel staat Elia. Hij kijkt om zich heen. Een geweldig uitzicht heeft hij hier. Hij kan in de verte zelfs de Middellandse Zee zien liggen. Duizenden mensen zijn bij elkaar gekomen op bevel van koning Achab. De koning is er ook en naast hem staat de groep van vierhonderdvijftig profeten van Baäl. De profeten van Astarte zijn niet gekomen. Rustig loopt Elia naar hen toe. Voor zich ziet hij twaalf grote stenen liggen. Jaren geleden stond hier een altaar voor de Heere. Maar nu... het is uiteengevallen en vergeten. Wat erg, de God van het altaar, de HEERE, wordt niet meer gediend! Hij wordt vergeten.

De mensen worden stil als ze Elia zien. Elia is niet bang voor de koning en zijn dienaren, de vierhonderdvijftig Baälsprofeten en de duizenden Israëlieten. Ook al is hij helemaal alleen, de Heere is met hem. “*Hoelang hinkt gij op twee gedachten?*” vraagt hij luid aan het volk. “*Als de Heere God is, volg Hem dan na. En als Baäl God is, volg hem dan na!*” Elia wacht tot er iemand antwoord geeft. Maar het blijft stil. Niemand zegt iets... De Israëlieten weten het diep in hun hart wel. Ze weten wel dat ze niet èn de Heere èn de Baäl tegelijk kunnen dienen. Beschaamd kijken ze voor zich uit. Misschien voel jij het ook wel vanbinnen. Eigenlijk kan het niet: de Heere dienen en tegelijk een afgod hebben. Vragen om een nieuw hart en toch helemaal vol zijn van iets anders. Je moet bekeerd worden. Zoek de Heere toch en vraag Hem of Hij je van je afgoden wil verlossen! Wat het dan ook is.

“Ik ben de enig overgebleven profeet van de Heere,” gaat Elia verder, “en hier zijn wel vierhonderdvijftig profeten van Baäl. Laten we het volgende doen: geef ons twee jonge stieren. De Baälpriesters nemen er één, slachten die en leggen die op het altaar, maar steken hem niet aan. Ik zal de andere jonge stier klaarmaken en hem ook niet aansteken.” Elia keert zich naar de Baälpriesters. “Roept u de naam van uw god aan,” zegt hij, “dan zal ik de Naam van de HEERE aanroepen. En de God Die met vuur antwoordt en het offer aansteekt, Die is God.” “Dat is goed!” roept het volk. Al snel komen er een paar mannen aan met twee jonge stieren. “Kiezen jullie een stier en maken jullie hem maar eerst klaar, want jullie zijn met veel meer mensen,” zegt Elia.

Vlug gaan de Baälsprofeten aan het werk. Ze maken een altaar en slachten de jonge stier. Daarna snijden ze hem in stukken. Die leggen ze op het hout van het altaar. Als dat gebeurd is, gaan ze om het altaar staan. Ze heffen hun armen omhoog, hun handen open naar de hemel. Hoor, ze bidden! “O Baäl,

antwoord ons! Baäl, antwoord ons en geef vuur!” Een tijdje bidden de Baälsprofeten zo door. De mensen eromheen worden steeds stiller. Wat zou er gebeuren? Kan Baäl het vuur aansteken...? Er gebeurt niets. Dan zakken de profeten opeens op hun knieën en schreeuwen het uit: “Baäl, antwoord ons! Baäl, antwoord ons!” Ze roepen, gillen en schreeuwen. Steeds harder gaat het. Sommige profeten gaan languit op de grond liggen, anderen kruipen biddend om het altaar en weer anderen springen tegen het altaar op. Maar... er daalt geen vuur neer van de hemel. Er gebeurt helemaal niets. Elia ziet het allemaal gebeuren. Spottend zegt hij: “Roep wat harder, misschien zit Baäl diep na te denken, of is hij ergens druk mee bezig. Misschien is hij wel op reis of slaapt hij!” Ze doen het. Nog harder schreeuwen ze. “O Baäl, antwoord ons, antwoord ons toch!” Ook snijden ze zich met messen en met scherpe priemen. Het bloed drupt op de grond. Urenlang houden ze het vol. Maar Baäl antwoordt niet. Hoe kan het ook anders...

Als het bijna drie uur in de middag is, stapt Elia naar voren. Hij wenkt het volk om dichterbij te komen. Langzaam komen ze dichterbij. Elia staat bij het oude altaar, dat allang niet meer gebruikt wordt. Het altaar waarop vroeger geofferd werd voor de Heere. Voorzichtig legt hij de twaalf stenen weer goed. Voor elke stam één steen. Als het altaar hersteld is, legt hij er ook wat brandhout op. Dan slacht hij de tweede jonge stier en legt de stukken op het altaar. Nu gaat Elia bidden om vuur, denken de mensen. Maar nee, Elia begint een geul om het altaar te graven. Waar is Elia nu mee bezig? Ze snappen er niets van. Nieuwsgierig kijken de mensen toe. “Vul vier kruiken met water en giet het op het brandoffer en op het hout,” beveelt Elia. Gehoorzaam worden er vier kruiken gevuld en over het altaar heen gegoten. Het water loopt over de geslachte stier, het hout en de stenen en loopt tenslotte in de geul om het altaar. “Doe het nog een keer,” beveelt Elia. Weer worden vier kruiken met water over het altaar heen gegoten. “Doe het voor de derde keer,” gebiedt Elia. Twaalf kruiken met water worden er in totaal over het altaar leeggegoten. Kletsnat is alles. Zelfs de geul om het altaar staat vol met water.

Als alles klaar is, heft Elia zijn handen naar de hemel. Het wordt heel stil. Hoe zal het aflopen? Luister, hij bidt! “Heere, God van Abraham, van Izak en van Israël, laat het nu bekend worden, dat U God in Israël bent en ik Uw knecht. En dat ik al deze dingen naar Uw Woord gedaan heb. Antwoord mij, Heere, antwoord mij! Opdat dit volk erkent dat U, o Heere, God bent en dat Gij hun hart naar U gekeerd hebt.” Het volk kijkt ademloos toe. Zal er iets gebeuren? Ver weg in Jeruzalem staat er ook iemand bij een altaar. Het is de priester in de tempel. Het is immers drie uur? Op die tijd steekt hij het offer aan. Het offer dat wijst op Gods genade, op de vergeving omdat het lam voor de zonden sterft. De Heere hoort het gebed van Elia, vanwege het Lam van God, waar het offer in de tempel naar verwijst.

Plotseling flitst de bliksem door de lucht. Vuur daalt van de hemel. Op wie? Op die goddeloze priesters? Op het volk? Op Elia? Nee, het vuur slaat midden in het altaar. Het verteert het offer, het hout, zelfs de stenen en het water. Niets blijft er van het offer en het altaar over. Zelfs het water in de geul om het altaar droogt op. Zo heet is het vuur uit de hemel. Zie je die andere berg? De heuvel Golgotha? Daar is het grote Offer. Het is drie uur. Vuur daalt van de hemel. Het vuur van Gods boosheid over de zonde. Op wie? Op de priesters? Op het volk? Nee, het vuur verteert het Lam, de Heere Jezus. De Zoon van God. Op de Karmel valt het volk van schrik plat op de grond. Diep onder de indruk zijn ze. “De HEERE is God!” zeggen ze. “De HEERE is God!” Elia wijst naar de Baälsprofeten: “Grijp hen! Laat er niet één ontkomen.” Het volk luistert en grijpt de profeten vast. Elia daalt de helling af en het volk loopt achter Elia aan. Stevig houden ze de Baälsprofeten vast. Onderaan de berg, bij de beek Kison, stopt Elia. Alle vierhonderdvijftig Baälsprofeten worden gedood.

Het volk kijkt geschrokken toe hoe Elia de Baälsprofeten doodt. Ze begrijpen wel waarom Elia dat doet. Dat wil de Heere. Want de Baälspriesters zijn gevaarlijk en laten het volk Baäl dienen. De Heere wil niet dat er andere goden gediend worden. Ze weten het nu weer heel goed. Ze hebben het op de berg gezien dat er maar één God is. Bij sommige Israëlieten vullen de ogen zich met tranen. Eigenlijk moeten zij ook gedood worden. Zij hebben ook de Baäl gediend. Wat is de Heere dan nog goed voor hen. In hun hart is een gebed: “Heere, bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn.” En dat wil de Heere. Zondige mensen, die de dood verdiend hebben om hun zonden, het leven geven. Omdat er Eén was,

die onschuldig was, die toch gestraft is. Vrijwillig heeft Hij die straf gedragen. Op Golgotha. Jezus, Wonderlijk is Zijn Naam!

Ook koning Achab staat erbij te kijken. Zijn gezicht staat somber. Wat zal Izebel, zijn vrouw, hier van zeggen? Elia loopt naar hem toe. "Ga naar huis," beveelt hij, "want ik hoor het geruis van een geweldige regen." Onmiddellijk doet Achab wat Elia zegt. Elia gaat terug, de berg op. Daar buigt hij zich heel diep, met zijn hoofd tussen zijn knieën. Heel eerbiedig bidt hij of de Heere regen wil geven. Nadat hij gebeden heeft, roept hij zijn knecht. "Klim naar het hoogste punt van de berg en kijk of er boven de zee wolken ontstaan." Wolken betekenen immers regen. Vlug klimt Elia's knecht naar de top van de Karmel. Vandaar kan hij de zee zien. Met zijn hand boven zijn ogen tuurt hij of hij wolken kan ontdekken. Niets te zien. Vlug keert hij terug naar Elia. "Geen wolk te zien." zegt hij tegen Elia. Elia knielt en bidt opnieuw tot de Heere. Voor de tweede keer stuurt hij zijn knecht naar de top van de berg. Ook deze keer ziet hij geen wolk. Voor de derde keer bidt Elia en voor de derde keer stuurt hij zijn knecht naar boven. Tot zeven keer toe. Als de knecht dan beneden komt, zegt hij: "Ik zag een kleine wolk, zo groot als de hand van een man." Wat is Elia blij. Zijn gebed is verhoord. Dat kleine wolkje is het teken dat er regen komt.

Na drie en een half jaar begint het eindelijk te regenen. Het is waar wat het volk zei op de Karmel: De HEERE is God! De HEERE is God!

Na de vertelling

Je kunt na de vertelling nog vragen waarom deze geschiedenis past bij het eerste gebod.

Aantekeningen bij de tekst

- Vers 1 *na vele dagen:* na drie en half jaar.
in het derde jaar: Van Elia's verblijf bij de weduwe te Zarfath.
vertoon u aan Achab: ga hem regen beloven.
- Vers 2 *de honger was sterk in Samaria:* en in het overige land.
- Vers 3 *Obadja:* betekent 'dienstknecht van de Heere'.
de hofmeester: die zorgt dat alles goed verloopt aan het hof.
- Vers 4 *en verborg ze bij vijftig:* in elke spelonk 50 man.
- Vers 5 *en niets uitroeien van de beesten:* geen beesten hoeven af te maken vanwege het watergebrek.
- Vers 7 *viel hij op zijn aangezicht:* uit eerbied voor de man Gods.
Zijt gij mijn heer Elia?: bent u het werkelijk?
- Vers 9 *dat hij mij dode:* omdat hij kan denken dat ik met u samenspan en u heb verborgen gehouden.
- Vers 10 *zo er een volk is:* een naburig volk.
- Vers 17 *Zijt gij die beroerder Israëls?:* die Israël in het ongeluk stort?
- Vers 19 *de vierhonderd profeten van het bos:* die verbonden zijn aan het koninklijk heiligdom in het bos, dat aan Astarte of Astoreth gewijd is.
profeten: valse profeten, in onderscheid met Elia.
- Vers 21 *volgt Hem na:* dien Hem.
Het volk antwoordde hem niet één woord: Ze voelen wel aan Wie er God is.
- Vers 22 *Ik ben alleen een profeet des HEEREN overgebleven:* de anderen zijn gedood, verjaagd of houden zich schuil.
- Vers 23 *varren:* stieren.
- Vers 24 *Die zal God zijn:* de enige, ware God.
- Vers 26 *zij sprongen tegen het altaar:* om hun smeekbeden kracht bij te zetten.
dat men gemaakt had: dat op deze hoogte staat ter ere van Baäl.
- Vers 28 *zij sneden zichzelf met messen:* om Baäls medelijden op te wekken en hem tot ingrijpen te dwingen. Een zielige vertoning.
- Vers 29 *zij profeteerden:* ze spreken door henzelf bedachte wartaal.
totdat men het spijsoffer zou offeren: omstreeks 15.00 uur.
- Vers 30 *hij heelde het altaar des HEEREN:* dat het volk verwoest heeft om plaats te maken voor een altaar van Baäl.

- Vers 31 *twalf stenen*: symbolisch voor de gewenste geestelijke eenheid van de twalf stammen, evenals de twalf kruiken water.
- Vers 32 *hij bouwde het altaar in de Naam des Heeren*: door ingeven van God.
Naar de breedte van twee maten zaad: de afstand van twee rijen zaad, ongeveer 30 cm.
- Vers 34 *vult vier kruiken met water*: uit een nabije bron.
giet het op het brandoffer en op het hout: dit om bij voorbaat elke verdenking van heimelijk bedrog tegen te gaan en opdat het wonder des te groter wordt.
- Vers 36 *dat de profeet Elia naderde*: tot het altaar.
God van Abraham, Izak en Israël: Elia laat het volk horen dat hij dezelfde God dient als hun voorvaderen.
- Vers 37 *Antwoord mij, Heere*: geef een zichtbaar teken.
dat Gij die God zijt: de enige, ware God bent.
dat Gij hun hart achterwaarts omgewend hebt: God neigt ons hart, waardoor wij erkennen dat Hij alleen God is.
- Vers 38 *en dat stof*: grond, aarde.
- Vers 40 *en slachtte hen aldaar*: in overeenstemming met Gods Wet en door ingeven van God. Elia doet, wat Achab verzuimt.
- Vers 41 *eet en drink*: uit vreugde over het einde van de droogte.
- Vers 42 *daarna legde hij zijn aangezicht tussen zijn knieën*: een zeer ootmoedige gebedshouding.
- Vers 44 *kom af*: rijdt van de berg Karmel af naar Jizreël.
dat u de regen niet ophoudt: doordat de wagen vastloopt in de door de stortregen ontstane modder.
- Vers 46 *de hand des HEEREN was over Elia*: de Heilige Geest geeft hem grote kracht en uithoudingsvermogen, zodat hij eerder in Jizreël komt.
hij gordde zijn lenden: om beter uit de voeten te kunnen.

Achtergrondinformatie

Context

Het volk Israël is onder leiding van koning Achab en koningin Izebel Baäl gaan vereren, ondanks dat de Heere in de Tien Geboden gezegd heeft: “Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.” God straft Israël door een droogte. Er zal enkele jaren geen dauw of regen meer zijn. Deze boodschap brengt Elia bij Achab. Daarom wil Achab Elia doden. Elia verblijft eerst bij de beek Krith, waar hij door de raven gespijzigd wordt. Later verblijft hij bij de weduwe te Zarfath. De meel en olie raken niet op. Ook wekt Elia de zoon van de weduwe op, die gestorven is. Na drie en een half jaar moet Elia weer naar Achab gaan en begint het verhaal zoals in de vertelschets wordt beschreven.

Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben

Het volk Israël wordt steeds weer vermaand: *Hoor Israël. De Heere onze God is een enig Heere. Zo zult gij de Heere uw God liefhebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel en met al uw vermogen* (Deuteronomium 6: 4 en 5).

Steeds weer zien we echter dat Israël bezwijkt voor de afgodendienst en dat het mee doet met de Baäldienst. Ze overtreden hiermee het eerste gebod door het bedrijven van afgoderij. Afgoderij is volgens de Heidelbergse Catechismus alles waarop we ons vertrouwen stellen naast God of in plaats van God. We moeten alleen op God vertrouwen en alles van Hem verwachten, Hem liefhebben met ons hele hart en alleen doen wat Hij wil. Vanaf het moment dat de mens in het paradijs als God wilde zijn, is de afgoderij in ons hart gekomen. We haten God en dienen de afgoden. Om ooit tot het vertrouwen en liefhebben van de Heere te komen is een vernieuwing van ons hart nodig. Dat kan alleen door de werking van de Heilige Geest. De Heere wil dat geven op ons gebed.

Zondag 34

Vraag 94: Wat gebiedt God in het eerste gebod?

Antwoord: Dat ik, zo lief als mij mijner ziele zaligheid is, alle afgoderij, toverij, waarzegging, superstitie of bijgeloof, aanroeping van de heiligen of van andere schepselen mijde en vliede, en de enige ware God recht lere kennen, Hem alleen vertrouwe, in alle ootmoedigheid en lijdzaamheid mij

Hem alleen onderwerpe, van Hem alleen alle goed verwachte, van ganser harte liefhebbe, vreze, en ere, alzo, dat ik eer van alle schepselen afa en die varen late, dan dat ik in het allerminst tegen Zijn wil doe.

Vraag 95: Wat is afgoderij?

Antwoord: Afgoderij is, in de plaats des enigen waren Gods, die zich in Zijn Woord geopenbaard heeft, of benevens Hem, iets anders verzinnen of hebben, waarop de mens zijn vertrouwen zet.

Belijdenis des geloofs

artikel 1 'Dat er een enig God is'

Wij geloven allen met het hart en belijden met de mond, dat er is een enig en eenvoudig geestelijk Wezen, hetwelk wij God noemen: eeuwig, onbegrijpelijk, onzienlijk, onveranderlijk, oneindig, almachtig, volkomen wijs, rechtvaardig, goed, en een zeer overvloedige fontein aller goeden.

Vreze des HEEREN

In het dienen van de Heere is verschil. De één leeft heiliger dan de ander. *Obadja was de HEERE zeer vrezende.* Hoe heiliger we leven, des te meer eren we God. Obadja laat zien dat het ook onder de meest moeilijke en goddeloze omstandigheden mogelijk is de HEERE oprecht te dienen. Obadja vreest de HEERE van jongs af. Zo hoort het. De HEERE heeft recht op ons gehele leven. Elke dag van ons leven dat wij de HEERE niet dienen, is een verloren dag.

Koning Achab

In het tienstammenrijk regeerde de ene goddeloze koning na de andere. Koning Achab maakte het nog erger dan al zijn voorgangers. Ook trouwde hij met Izebel, de dochter van de heidense koning van Sidon. De Heere had de Israëlieten verboden met heidense vrouwen te trouwen. Izebel beval dat niemand de Heere mocht dienen. De profeten van de Heere werden vervolgd en velen kwamen om.

Karmel

Dit betekent 'boomgaard'. Het is een gebergte dat zich uitstrekt over een lengte van twintig kilometer naar de Middellandse Zee. Het is bekend door zijn vele prachtige bossen. De plek waar geofferd werd, was op het zuidoostelijke uiteinde. De helling biedt hier ruimte om een grote mensenmenigte plaats te geven. Er moet vroeger al een altaar gestaan hebben, want Elia herstelde het altaar van de Heere, dat omver was gehaald. Zulke altaren werden op een in het oog vallende hoogte gebouwd. De afstand van de Karmel tot Jizreël is achttien kilometer.

Baäl

Verscheidene heidense goden in en om Kanaän werden Baäl genoemd. Het is eigenlijk geen eigenaam, maar een titel. De vrouwelijke tegenhanger van Baäl was Astarte. De Baäldienst ging met grote onzedelijkheid gepaard. De 'profeet' of 'priester' van Baäl is hetzelfde. De profeten van het bos zijn de priesters, die Astarte dienen; ze werden door Izebel onderhouden.

Antwoorden bij vragen en puzzels

Vragen -10

1. a. Obadja vreesde de Heere van jongs af aan. Wat betekent dat?

Dat hij de Heere al diende toen hij nog jong was. Dat hij al jong een nieuw hart had.

b. Kun je nog wat voorbeelden geven van mensen uit de Bijbel die de Heere dienden toen ze nog jong waren?

Jozef, Samuël, David, Timotheüs etc.

c. Waarom is het belangrijk om de Heere te zoeken als je nog jong bent?

Dat is de beste tijd, omdat je dan nog niet zoveel zorgen hebt. Je staat aan het begin van je leven en je kunt je beste krachten aan de Heere geven. De Heere zegt het Zelf in Zijn Woord. *Zoekt Mij in de dagen uwer jongelingschap.*

2. a. Wat is het eerste gebod?

Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

b. Waarom gaat het in deze vertelling over het eerste gebod?

Koning Achab en het volk dient de Baäl. Ze dienen dus andere goden. De Heere wil juist dat Hij gediend wordt! Hij alleen!

3. **a. Noem twee dingen die zo belangrijk voor jou zijn, dat ze een afgod zijn of kunnen worden.**

Antwoorden kunnen aan de ene kant concrete dingen zijn, zoals speelgoed, (computer)spel, nieuwe fiets, geld, sport/voetbal etc.

Aan de andere kant kunnen het ook dingen zijn waar je meer je vertrouwen op stelt dan alleen op God, zoals medicijnen, een dokter of andere mensen die iets voor je kunnen betekenen.

- b. Wanneer zijn de dingen die je bij a genoemd hebt een afgod voor je?**

Bij concrete dingen: als het teveel tijd en aandacht vraagt. Als je er steeds aan moet denken. Als het belangrijker voor je is dan de Heere. En als je denkt dat je zonder dat niet gelukkig kunt zijn.

Bij de dingen waar je je vertrouwen op stelt: als je vergeet dat de Heere alleen alle macht heeft, dat Hij over je leven regeert en dat anderen niets kunnen doen zonder Zijn wil.

4. **a. Waarom liet Elia het offer en altaar met water overgieten?**

Zodat het wonder nog groter werd en het volk zag dat het echt de Heere was die het offer verteerde.

- b. Wat gebeurde er toen Elia tot de Heere bad?**

Het vuur uit de hemel verteerde alles (offer, altaar, water)

- c. Wat zei het volk toen?**

De HEERE is God! De HEERE is God!

- d. Welke opdracht gaf Elia daarna?**

Doodt de Baälsprofeten.

5. **In elk figuur staan letters. Hiermee kun je een woord maken. Begin steeds met de dikgedrukte letter. Welke zin kun je van deze woorden maken.**

Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

6. **Trek lijnen van de vakjes met letters naar de lege hokjes. Als je klaar bent lees je wat de naam Elia betekent.**

Mijn God is de Heere.

7. **Begin bij het eerste vakje. Sla steeds een letter over. Als je aan het eind bent, begin dan opnieuw en doe hetzelfde met de rode letters. Zet de letters in de vakjes onder de puzzel. Zo de Heere God is, volgt Hem na en zo het Baäl is, volgt hem na.**

Vragen +10

1. **Leg uit waaraan je kunt zien dat het in deze vertelling gaat over het eerste gebod (Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben).**

Koning Achab en het volk Israël dienen Baäl. Ze dienen dus andere goden. In deze vertelling horen we dat er maar één God is: 'De HEERE is God! De HEERE is God!'

2. **a. In de Heidelbergse Catechismus wordt uitgelegd wat het eerste gebod betekent. Het gaat dan ook over afgoderij. Zoek Zondag 34, vraag en antwoord 95 op. Vul de ontbrekende woorden in.**

H.C. vraag 95: Wat is afgoderij?

Antwoord: Afgoderij is, in de plaats des **enigen waren Gods**, die zich in Zijn Woord geopenbaard heeft, of **benevens** Hem, iets anders verzinnen of hebben, waarop de mens zijn **vertrouwen** zet.

Vat het nu in je eigen woorden samen: Afgoderij is in de plaats van God op iets anders je vertrouwen stellen.

b. In vraag en antwoord 95 staat eigenlijk hoe de Heere het *niet* wil. In vraag en antwoord 94 staat hoe Hij het *wel* wil. Noem drie van zulke dingen.

Er mogen drie dingen in eigen woorden opgeschreven worden die uit het volgende stukje tekst komen: ‘en den enigen waren God recht lere kennen, Hem alleen vertrouwe, in alle ootmoedigheid en lijdzaamheid mij Hem alleen onderwerpe, van Hem alleen alle goeds verwachte, Hem van ganser harte liefhebbe, vreze en ere’.

3. a. Veel mensen laten zich helemaal in beslag nemen door aardse dingen. Ze moeten er veel aan denken en kunnen eigenlijk niet zonder. Hoe kun je je teveel in beslag laten nemen door de dingen die hieronder staan? Schrijf het antwoord erachter.

Als het goed is komt in de antwoorden naar voren dat het teveel van je tijd in beslag neemt en je gedachten er vol van zijn.

b. Waarom is het zo belangrijk en goed dat de Heere de hoogste of eerste plaats in je leven inneemt?

Omdat de Heere dit eist, maar ook omdat dit grote blijdschap geeft en gelukkig maakt.

4. a. Hoe komt het dat zoveel verkeerde dingen (afgoden) de eerste plaats in ons hart innemen? Omdat ons hart zondig is en neigt naar het kwade.

b. Hoe kun je ervoor zorgen dat aardse dingen je niet teveel in beslag nemen?

Ten diepste is het genade als aardse dingen je niet teveel in beslag nemen. Toch is het zo dat we moeten strijden tegen de zonde. Je kunt er om bidden, rust nemen en in de Bijbel lezen. Ook kun je afspraken met jezelf maken. Bijvoorbeeld: niet langer dan een halfuur per dag achter de computer etc.

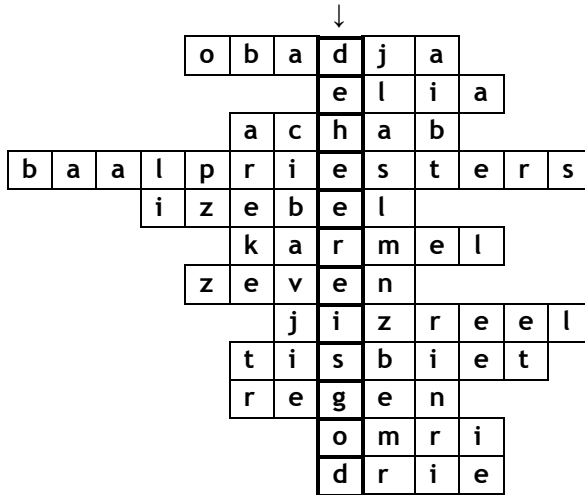
5. Vul in.

Het volk Israël...	En jij?
Waarvoor werd het volk Israël van God afgetrokken? De Baäldienst.	Welke dingen kunnen jou van God aftrekken? -
Wat betekent ‘Hinken op twee gedachten’ (1 Kon. 18:21) De Heere en de Baäl willen dienen.	Hink jij ook wel eens op twee gedachten? Wanneer? -
Het volk moet kiezen tussen de Heere en Baäl. Wie kiezen ze? De Heere (De HEERE is God!).	Bedenk eens een situatie waarin jij moet kiezen tussen God en de afgoden. Wat kies je dan? -

6. Zet de antwoorden op de goede plek in het vak hieronder. Als je klaar bent, lees je onder de pijl een zin.

1. Hofmeester van koning Achab
2. Profeet die om regen bad
3. Koning van Israël
4. Dienaars van Baäl
5. Vrouw van koning Achab
6. Gebergte waarop Elia offerde
7. Zoveel keer bad Elia om regen

8. Stad waar Achab woonde
9. Elia de ... (1 Koningen 17 : 1)
10. Dat gaf de Heere na drie jaar droogte
11. Vader van Achab
12. Zoveel keer moesten er vier kruiken water over het altaar van Elia leeggegoten worden

In de hokjes onder de pijl staat: De Heere is God

7. Wegstreppuzzel

ACHAB(8,5,SE)	+ + + + + L + + + + L A + +
ALTAAR(2,10,NE)	+ + + + + P N Ä + + + E N + +
ANTWOORD(13,1,S)	W O L K J E R E A + + M T + +
BAÄL(10,4,NW)	F L A A W T D I N B + R W + +
DRINKEN(7,4,SW)	+ + + N + R R A E E + A O + +
ELIA(8,10,W)	+ + E + I A + + C S T K O + +
ETEN(1,8,NE)	+ T + N A + W + + H T S R + +
KARMEL(12,6,N)	E + K T + A + + R + A E D + +
PRIESTERS(6,2,SE)	+ E L R T + + + U + + B R + +
REGEN(4,9,S)	N A + E A I L E U + + + + S +
STENEN(12,7,NW)	+ + R G + + + + V + + + + +
TWAALF(6,4,W)	+ + + E + + + + + + + + +
VUUR(9,11,N)	+ + + N + + + + + + + + +
WATER(7,7,SW)	+ + + + + + + + + + + + +
WOLKJE(1,3,E)	+ + + + + + + + + + + + +